



Kommunledningskontoret
Koray Kahruman
Ekonmichef

Ramärende 2022-2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Ramärendet för åren 2022-2024 godkänns.
2. Ekonmichefen får göra redaktionella förändringar.

Sammanfattning

Stadens budgetarbete sker i två omgångar. Kommunstyrelsen (KS) tar beslut i den första, det så kallade ramärendet, före sommaruppehållet. Ramärendet innehåller en samlad beskrivning av de aktuella förutsättningar som gäller för Vaxholms stads planering, exempelvis befolkningsprognoser och ekonomiska förutsättningar.

Ramärendet är ett politiskt dokument och ska utgöra plattformen för all planering och verksamhet i Vaxholms stad för åren 2022 till 2024.

Ramärendet ligger till underlag för nämndernas arbete att utforma ett yttrande till mål och budget. Därefter utarbetas ett gemensamt förslag till mål och budget för perioden 2022-2024 vilket behandlas politiskt under hösten 2021.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Ramärende 2022-2024, 2021-05-18
Ramärende 2022-2024

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Koray Kahruman, klk

För kännedom: Vaxholms stads ledningsgrupp



**VAXHOLMS
STAD**

Ramärende 2022–2024

Vaxholms stad



Innehåll

Inledning	3
Organisation	4
Styrning och uppföljning.....	6
Politisk inriktning och prioriteringar	10
Målområden och övergripande finansiella mål	15
Samhällsekonomiska förutsättningar	18
Vaxholms stads ekonomiska förutsättningar	22
Budget.....	28

Inledning

Stadens budgetarbete sker i två omgångar. Kommunstyrelsen (KS) tar beslut i den första, det så kallade *ramärendet*, före sommaruppehållet. Ramärendet innehåller en samlad beskrivning av de aktuella förutsättningar som gäller för Vaxholms stads planering, exempelvis befolkningsprognoser och ekonomiska förutsättningar. Inför ramärendet genomför kommunstyrelsen en strategidag för att föra dialog om stadens utveckling och ta fram förslag till kommunövergripande målområden och mål. Även nämnderna har strategidagar.

Den andra omgången äger rum under hösten. I september återkommer respektive nämnd med sitt *yttrande till mål och budget*. Nämnden redogör för sina mål, verksamhetsplanering och budget utifrån kommunstyrelsens inriktning och ekonomiska ramar. Underlag till yttrandet är bland annat resultatet från nämndens strategidag som genomförts på samma sätt som KS strategidag under våren.

KS tar del av nämndernas yttranden. Tillsammans med förnyad omvärldsinformation, bland annat om den ekonomiska utvecklingen och justerad befolkningsprognos, leder det fram till ett slutligt förslag till mål och budget. Fullmäktige fastställer mål och budget med övergripande målområden, mål för nämnderna och resultatindikatorer samt ekonomiska fördelningar.

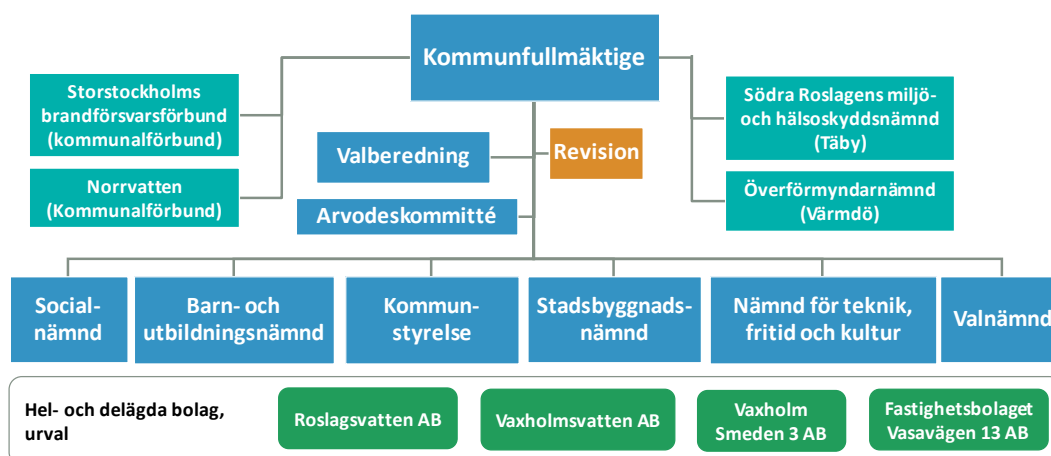
Återrapporteringen till kommunfullmäktige sker tre gånger per år, dels i två tertialbokslut och dels i årsredovisningen.



Organisation

Vaxholms stad har under mandatperioden 2019–2022 ett minoritetsstyre som består av en mittensamverkan mellan Centerpartiet, Socialdemokraterna och Liberalerna. Kommunfullmäktige som är kommunens högsta beslutande organ väljs av medborgarna vart fjärde år och tar beslut i kommunövergripande frågor. Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden som ska tas upp i kommunfullmäktige och har ansvar för att fullmäktiges beslut genomförs. Vidare leder de och samordnar planering och uppföljning av kommunens verksamheter och bolag. Vaxholms stad har därutöver nämnder med olika ansvarsområden samt inflytande över flera bolag och förbund. Vaxholms stads medarbetare är samlade i en förvaltningsorganisation, där varje förvaltning har till uppgift att stödja respektive nämnd samt att utföra det uppdrag som nämnd, lagar och bestämmelser har fastställt. Kommunstyrelsen har till sitt stöd kommunledningskontoret.

Politisk organisation

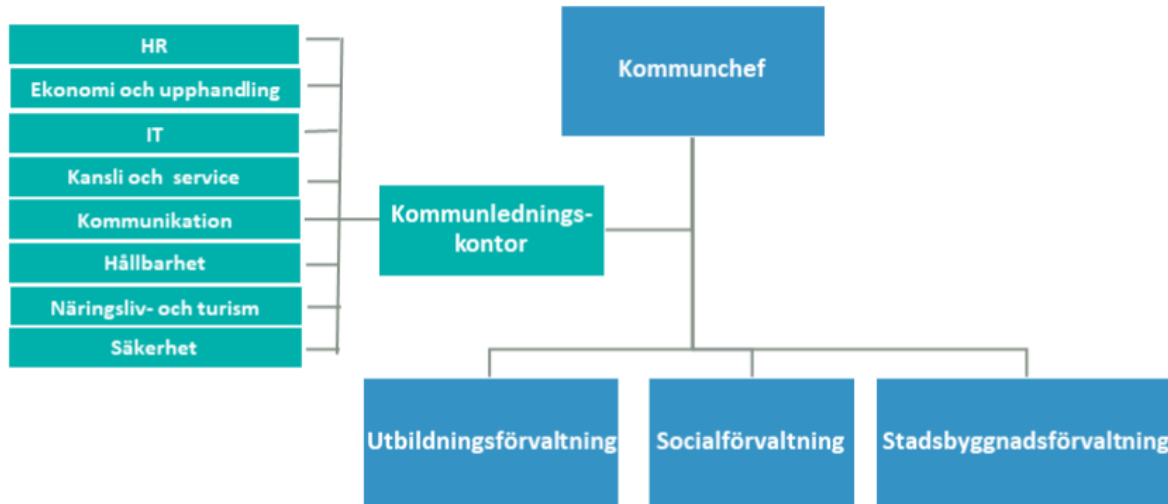


Mandatfördelning 2019-2022

Waxholmspartiet	8
Moderaterna	7
Centerpartiet	4
Socialdemokraterna	4
Liberalerna	2
Sverigedemokraterna	2
Vänsterpartiet	2
Kristdemokraterna	1
Miljöpartiet	1



Förvaltningsorganisation



Styrning och uppföljning

De strukturer och arbetssätt som framgår av stadens styr- och ledningssystem ska användas för att styra verksamheterna i önskad riktning samt ge ramar för hur verksamheterna följs upp och utvärderas. Vaxholms stads styr- och ledningssystem syftar till att åstadkomma kvalitet och resultat för invånaren med sikte på kommunens vision. Systemet stöttar kontinuerlig utveckling och förbättring med utgångspunkt från verksamheternas grunduppdrag och de politiska målen och ambitionerna.

Vaxholms stads vision

Vaxholms stads vision som är antagen av kommunfullmäktige, visar riktning för hur Vaxholms stad ska utvecklas och är utgångspunkt för kommunens styrning.

Visionen lyder:

Vaxholm ska vara staden för alla oavsett i vilken kommun del vi bor och vilka ekonomiska förutsättningar vi har. Här ska vi kunna leva och arbeta i trygghet, med god hälsa, service och inflytande. God ekonomi är centralt för ett hållbart Vaxholm.

Vår unika skärgårdsstad ska vårdas och utvecklas, ny bebyggelse ska ske varsamt, varierat och anpassat efter miljön. Nya invånare välkomnas och ger oss ett ökat inflytande i regionen.

Det ska vara enkelt att leva miljöriktigt och sunt. Vaxholm ska ligga i framkant i klimatarbetet och värna Östersjön vilket kräver ett innovativt förhållningssätt och samverkan med andra.

Fler ska ha möjlighet att verka, arbeta och bo inom kommunens gränser. Företagsamhet ska uppmuntras och stadskärnan vara levande året om. Det ska vara enkelt och bekvämt att pendla och kollektivtrafik på vatten ska utvecklas.

Jämställdhet, jämlikhet och barnperspektiv ska genomsyra all verksamhet. Barn och ungdomar ska ha den bästa starten i livet med en högklassig förskola och skola. Vård och omsorg skall vara den bästa. Valfrihet, kvalitet, inflytande och trygghet ska prägla staden och dess verksamheter, det ska vara möjligt att välja kommunala alternativ.

Kontinuerlig dialog med invånare är en framgångsnyckel. Engagemang och föreningsliv utvecklar och stärker banden människor emellan och ska uppmuntras. Varje kommunalt beslut ska vara rättssäkert.

Gemensam värdegrund

Vaxholms stads värdeord är *samspel*, *engagemang* och *respekt*. Orden sammanfattar kommunens gemensamma värdegrund och är styrande för Vaxholms stads medarbetares förhållningssätt, agerande och bemötande. Värdeorden är framtagna gemensamt av medarbetare inom kommunens alla verksamheter och fungerar som en kompass i kontakter och möten med människor som besöker, bor och verkar i Vaxholm.



Gemensamma processer

Vaxholms stads styr- och ledningsmodell omfattar kommungemensamma processer för (1) budget och bokslut, (2) kompetensförsörjning och (3) ärendeberedning. Ledarskapet på politisk nivå och inom förvaltningen är nyckeln för att skapa resultat utgående från respektive nämnds uppdrag. Uppdraget är givet av Vaxholms stads kommunfullmäktige och inom ramen för de nationella regelverken.



Ekonomistyrning

Ekonomistyrning fördelar resurser och skapar förutsättningar för långsiktigt hållbar ekonomi. Styrningen utgår från fastställda principer som till exempel volymfördelning och finanspolicy. Beslutad budget och resultat följs upp och redovisas genom månadsrapporter, tertialrapporter samt helårsbokslut. Barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens budget är till stora delar volymbaserad medan övriga nämnders budget är anslagsfinansierad.

Mål- och resultatstyrning

Mål- och resultatstyrning skapar fokus, är utgångspunkt för prioriteringar och styr organisationens utveckling. Mål- och budgetdokumentet är kommunens viktigaste verktyg för planering och styrning av kommunen och dess verksamheter. I mål och budget fastställs strategiska mål för respektive nämnd inom de tre målområdena: *kvalitet, livsmiljö och ekonomi*. Målen visar inriktning och lyfter fram områden utifrån uppdraget som nämnden vill fokusera på under kommande planperiod. Målen följs upp både kvalitativt och kvantitativt. Måloppfyllelse bedöms utifrån utfall av ett antal indikatorer med ett beslutat målvärde som signalerar om kommunen är på väg att uppnå målen. Resultatet följs upp och redovisas vid tertialrapporter och årsredovisning. Nämndernas mål är övergripande, vilket skapar utrymme för verksamheten att med utgångspunkt från sin profession och kunskap identifiera vad som behöver utvecklas för att nå målen. Förvaltningar och enheter identifierar därmed prioriterade fokusområden och insatser utifrån sitt nuläge. Strukturen tar till vara medarbetarnas kunskap, erfarenhet och engagemang.



Bild: Mål- och resultatstyrning i Vaxholms stad

Kvalitetssäkring av uppdraget

Mål- och resultatstyrning kompletteras med kvalitetssäkring av uppdraget för att säkra kvaliteten i våra verksamheter och skapa kontinuerlig utveckling och förbättring.

Utifrån statlig styrning inom socialtjänsten och utbildningsverksamhet finns krav på ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete¹ som omfattar arbetsätt och metoder för att följa upp, säkra och utveckla kvalitet utifrån *hela* uppdraget.

Kvalitetssäkringen kan bestå av flera olika metoder och vara både kvantitativa och kvalitativa. Exempel på metoder för kvalitetssäkring är nämndernas utökade lista av nyckeltal, riskanalys och processledning.

Processledning innebär att utgå från värdet som skapas för mottagaren. Arbetsätt, arbetsflöden och centrala kvalitetsfaktorer följs upp, utvärderas och förbättras av medarbetare som arbetar i processerna. Uppföljningar och utvärderingar ligger till grund för gemensamt lärande och kontinuerligt förbättringsarbete, men också för att prioritera enhetens mål inför kommande tidsperiod. Kvalitetssäkring uppnås också genom att processledning ger möjlighet att skapa en gemensam förståelse och samsyn kring uppdraget.

Riskanalys och internkontroll

Internkontroll är det samlade begreppet för den organisering och de system, processer och rutiner som bidrar till att säkerställa att kommunens verksamhet är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll. Kommunstyrelsen och varje nämnd gör årligen en riskanalys där väsentliga områden identifieras. Dessa risker ingår som en del i nämndernas internkontrollplaner, vilka fastställs av respektive nämnd i samband med beslut om mål och budget. Nämnderna rapporterar resultatet av den interna kontrollen till kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.

Barnrättsperspektivet

Från och med 2020 är FN:s konvention om barns rättigheter lag (barnkonventionen) och Kommunfullmäktige har antagit en strategi för ett barnrättsbaserat arbetsätt i Vaxholms stad. Då mål och budget fastställer ramarna för andra beslut och åtgärder som genomförs i kommunen är det en förutsättning att mål- och budget har ett barnrättsperspektiv för att perspektivet ska kunna implementeras i övriga beslut och åtgärder som genomförs.

Vaxholms stads budget är framtagen för att säkra så stor nytta för så många barn som möjligt, idag och över tid. I arbetet med budgeten har det identifierats att samtliga nämnder och styrelse fattar beslut som berör barn men där socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden ansvarar för en majoritet av de verksamheter som direkt riktar sig till barn. Nämnden för teknik, fritid och kultur fattar beslut som berör barn inom exempelvis barnvänliga offentliga miljöer, fritidsmöjligheter och säkra skolvägar.

Inom flera nämnders ansvarsområde genomförs satsningar som anses vara direkt gynnsamma för barn. Satsningarna ska genomföras inom respektive nämnds ansvarsområde med fokus på att gynna barnets rättigheter.

¹ Krav i SOSFS (2011:9) och Skollagen (2010:800)

Med anledning av de ekonomiska utmaningar kommunen står inför anses det vara nödvändigt med besparingskrav i samtliga nämnder. Besparingskravet anses nödvändigt för att kunna säkra invånarna i kommunens rättigheter över tid. Utan besparingskrav i nuläget finns en risk för att större besparingskrav blir nödvändiga i framtiden, vilket kan få konsekvenser för barn.

Vaxholms stad har målkriterier som är framtagna för att möjliggöra uppföljning av vilka effekter stadens budget har. Detta säkerställer att kommunen uppmärksammar och vid behov åtgärdar om budgeten får andra effekter för barn än förväntat.

Vaxholm ska arbeta för att i så stor utsträckning som möjligt inhämta och ta hänsyn till barnets synpunkter men bedömer att barnets inflytande blir större i enskilda åtgärder och beslut än i det kommunövergripande mål- och budgetdokumentet.

De kommunala bolagen

Vaxholms stads helägda eller delägda bolag ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Politisk inriktning och prioriteringar



Tillsammans utvecklar vi Vaxholm!

Vaxholm ska vara staden för alla oavsett i vilken kommun del vi bor och vilka ekonomiska förutsättningar vi har. Här ska vi kunna leva och arbeta i trygghet, med god hälsa, service och inflytande. God ekonomi är centralt för ett hållbart Vaxholm.

Vår unika skärgårdsstad ska vårdas och utvecklas, ny bebyggelse ska ske varsamt, varierat och anpassat efter miljön. Nya invånare välkomnas och ger oss ett ökat inflytande i regionen.

Det ska vara enkelt att leva miljöriktigt och sunt. Vaxholm ska ligga i framkant i klimatarbetet och värna Östersjön vilket kräver ett innovativt förhållningssätt och samverkan med andra.

Fler ska ha möjlighet att verka, arbeta och bo inom kommunens gränser.

Företagsamhet ska uppmuntras och stadskärnan vara levande året om. Det ska vara enkelt och bekvämt att pendla och kollektivtrafik på vatten ska utvecklas.

Jämställdhet, jämlikhet och barnperspektiv ska genomsyra all verksamhet. Barn och ungdomar ska ha den bästa starten i livet med en högklassig förskola och skola. Vård och omsorg skall vara den bästa. Valfrihet, kvalitet, inflytande och trygghet ska prägla staden och dess verksamheter, det ska vara möjligt att välja kommunala alternativ. Kontinuerlig dialog med invånare är en framgångsnyckel.

Engagemang och föreningsliv utvecklar och stärker banden människor emellan och ska uppmuntras. Varje kommunalt beslut ska vara rättssäkert.

Ekonomi i balans

En god ekonomi är centralt för ett hållbart Vaxholm och för en god livskvalitet för våra invånare. Stadens årliga resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna. Vi arbetar för kostnadseffektivitet och budget i balans, också utifrån ett genderperspektiv. Skatten ska inte höjas. Utredningar och beredningar ska kostnadsredovisas på ett tydligt sätt. Stadens lånebörda kommer att öka under de närmaste sju åren eftersom investeringar i bland annat särskilt boende, ishall och skolor/förskolor behövs. Paviljonger ska fasas ut till förmån för permanenta byggnader vilket är en god investering på sikt. Lån ska dock tas med försiktighet. Strategiska mark och fastighetsköp ska genomföras.

Staden blir bättre och demokratin stärks när fler är delaktiga

En kontinuerlig dialog med invånarna är en framgångsnyckel. Varje kommunalt beslut ska vara rättssäkert. Vi vill stärka möjligheterna för medborgare i alla åldrar att engagera sig i Vaxholms

utveckling, vilket kräver tidig information och dialog. Barn och ungdomar ska involveras via skolan i den kommunala demokratin och ges möjlighet att vara mer delaktiga.

Vi vill pröva möjligheten att inrätta en beredning för medborgarinflytande, som får i uppdrag att föreslå åtgärder som stärker den lokala demokratin. Fortsatt och löpande arbete med att revidera stadens översiktsplan, tydliga och väl genomförda samrådsmöten, ökad medborgardialog i planärenden och i andra strategiska frågor. Vi vill undersöka möjligheterna med ökad digital kommunikation och råd för specifika frågor. Rollen för de kommunala råden för pensionärer och funktionsnedsatta ska tydliggöras genom att de blir remissinstanser. Vi eftersträvar transparens och en bred förankring mellan partier i beslutande församlingar. Vi vill fortsätta utveckla möjligheten till digitala beslutsfattande möten.

Vaxholm ska vara fossilfritt

Det ska vara enkelt att leva miljöriktigt och sunt. Vaxholm ska ligga i framkant i klimatarbetet och leva upp till den globala klimatöverenskommelsen om maximalt 1.5 grads temperaturökning. Cykel- och promenadstaden Vaxholm ska utvecklas, fler gångfartsområden ska införas, bättre cykelstråk och fler cykelparkeringar med tak. Stadens egna fastigheter ska försörjas av förnybar energi, att nyttja solenergi ska prövas. Vaxholm ska anslutas till ett bättre och mer effektivt reningsverk. Fordon i kommunens verksamheter ska vara miljöklassade. Vid nyanskaffning ska i första hand elfordon köpas in.

All mat som erbjuds i våra verksamheter ska tillagas lokalt och leva upp till krav på god miljö- och djuromsorg, vara klimatsmarta samt antibiotikafria. Andelen matsvinn ska minska.

Samtliga skolverksamheter ska leva upp till Håll Sverige Rents program grön flagg. Vi ska förbättra våra återvinningsstationer. Det ska vara nära och enkelt att återvinna. Ytterligare en återvinningsstation i centrum ska byggas. Förbättrad kapacitet och service i återvinningscentralen för fler fraktioner och återbruksmöjligheter. Det ska vara lätt att pendla till och från sysselsättning och bostad inom kommunen och till och från Vaxholm. Vi verkar för utökad kollektivtrafik året runt på land och vatten, regionalt och lokalt. Användning av engångsplast ska fasas ut i egna verksamheter och i samverkan med näringslivet. Våra grönområden ska förädlas och bidra till biologisk mångfald. Fler laddstationer för elfordon ska uppmuntras.

Vårda och utveckla vår vackra stad

Utveckling av ny bebyggelse ska ske varsamt. Byggandet ska vara varierat, gärna i trä, och anpassat till vår unika skärgårdsmiljö. En hållbarhetsstrategi ska tas fram parallellt med översiktsplanen och förankras genom medborgardialog. Vi välkomnar befolkningstillväxt med hänsyn till våra förutsättningar vad gäller infrastruktur och kollektivtrafik.

Stadens bostadsförsörjningsprogram och exploateringsprogram ska revideras i dialog med invånarna och göras tydligare. Ett kulturmiljöprogram ska tas fram.

Ny bebyggelse ska redan i detaljplanearbetet anpassas efter omgivningen i skala och stil. När detaljplanen för Norrberget vinner laga kraft så ska planerna för Norrberget genomföras. Alla beslut som avtal kräver ska fattas. En städad omvandling av området ska ske.

Bostadsförsörjning ska ske med blandade upplåtelseformer, småhus, bostadsrätter och hyresrätter. Kommunens fastighetsbolag ska förstärkas och samlas i ett bolag som utvecklar, äger och förvaltar verksamhetslokaler och bostäder. Vi vill tillskapa minst ett kommunägt hyresbostadshus som ska

påbörjas under mandatperioden, där plan- och markförutsättningarna gör detta möjligt. Stadens fastigheter ska underhållas och vårdas.

Rådhuset ska rustas under mandatperioden. Kajerna i centrala Vaxholm ska rustas. Planeringsarbetet för västra Rindö ska prioriteras för att minska trafikproblemen. Det är viktigt att verksamhetsområdet finns kvar och får möjlighet att utvecklas. Slutförandet av detaljplan för Resarö Mitt har hög prioritet för att lösa trafikproblem, behov av ökat utrymme för skola och affär samt gång- och cykelväg utmed Överbyvägen. För ökad trafiksäkerhet ska vi verka för att väg 274 blir ett lågfartsområde förbi skolorna på Vaxön för ökad säkerhet.

Gågatan på Hamngatan sommartid ska behållas och möjligheter till fler gångfartsområden utredas, till exempel Rådhusgatan.

Fler jobb i Vaxholm

Fler ska ha möjlighet att verka, arbeta och bo inom kommunens gränser. Det kräver att fler företag kan och vill utvecklas här. Vi vill ha en levande stadskärna året om. En ny näringslivsstrategi ska utarbetas i samarbete med det lokala näringslivet. Vi vill stärka förutsättningarna för företag att bedriva verksamheter året runt och välkomnar fler evenemang och utomhusaktiviteter. Ett bra företagsklimat ska prägla vår stad där företag upplever att de blir bra och lika behandlade. Företagare ska ha en enkel kommunikationsväg till stadens förvaltningar. Möjligheter för fler företag och mer företagsamhet på Kastellet ska främjas.

Vi ska bevara befintliga och utveckla fler verksamhetsområden. Vi ska verka för fler korttidsbåtplatser centralt i Vaxholm för att underlätta för handel och öbor. It-utbyggnad ska underlättas för snabba digitala kommunikationer i hela staden. Vi ska medverka till att matcha behov av arbetskraft lokalt med personer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden. Fler ska kunna ha sin arbetsplats i Vaxholm.

God omsorg och stimulerande verksamheter

Verklig frihet kräver trygghet. Vi är olika, har olika behov och önskemål under livet. Vi vill investera i ett varierat utbud för alla åldersgrupper av såväl sociala insatser som bostäder. All omsorg för äldre som erbjuds i såväl särskilt boende som hemtjänst ska upplevas som trygg, jämställd och ha mycket god kvalitet. Fler trygghetsboenden/seniorboenden/kollektivhus för äldre ska byggas, gärna med gemensamhetslokaler. Samarbetet med frivilligorganisationer som PRO, SPF, Röda korset, En hjälpande hand, Väntjänsten m.fl. ska utvecklas. Planeringen av vårt nästa särskilda boende, på Norrberget, ska ske i samverkan med pensionärsorganisationerna. Vi vill utreda möjligheter för seniorer att erbjudas måltidskuponger i stadens matsalar. Vi vill verka för en mjukare 2-årsregel för nyanlända om särskilda skäl föreligger. Daglig verksamhet för funktionsnedsatta ska ske i närområdet, vara pålitlig, individanpassad och stimulerande.

Bra start i livet, våra skolor och förskolor

Barn och ungdomar ska ha den bästa starten i livet. Vi välkomnar olika pedagogiska inriktningar samt utövare och eftersträvar en högklassig förskola och skola, lika för alla, med valfrihet för föräldrar och barn.

Det ska vara tryggt och säkert för barnen att vara i skolan och att förflytta sig mellan hem, skola och fritidsaktiviteter. Skolvägar ska vara trygga och säkra. Skolskjutssystemet ska ses över och reformeras utifrån likabehandlingsprincipen och för att minska antalet skolskjutsar med taxi där trafiksäkerhet och trafikmognad hos barnet möjliggör detta. Elevernas kunskapsutveckling, trivsel

och trygghet ska vara i fokus. Grundskolans kärnämnen är prioriterade. Valfungerande elevhälsa med hälsofrämjande är viktigt: varje skola ska ha tillgång till ett trygghetsteam, skolpsykolog, skolkurator, skolläkare, skolsköterska, speciallärare, specialpedagoger och stödresurser. Ett strategiskt program för att motarbeta psykisk ohälsa hos elever ska utarbetas.

En satsning på elever i behov av särskilt stöd är prioriterat, och en ökad satsning ska ske på läxhjälp. Paviljonger ska ersättas av permanenta lokaler. Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare. Lärarnas och förskolelärarnas kompetens och arbetsvillkor ska fortsatt utvecklas. Fler förskolepedagoger behövs. Mobbning, trakasserier och sexuella trakasserier får inte förekomma. Alla skolor ska ha en säker och kreativ IT-miljö. Skolan ska vidareutvecklas genom mer idrott, förbättrat elevstöd och ändamålsenliga lokaler. Vi ska fortsätta bedriva och utveckla entreprenörskapskola på sommaren, -entreprenörskap är en del av utbildningen-, och kontakten mellan näringsliv och skola ska fortsätta. Vi vill undersöka möjligheten för kommunen att erbjuda sommarjobb för ungdomar. Kulturskolans organisation och prissättning ska reformeras i syfte att minska avgifter och anpassa utbudet till efterfrågan.

Strävan är att alla barn ska ha en plats på förskola inom en månad. Rindö-, Resarö- och Vaxö skolor ska byggas om och till efter behov. Fritidsgårdsverksamheten ska stärkas för såväl tjejer som killar. Vår ambition är att utveckla verksamheterna på Vaxön, Rindö och Resarö.

Fritidsverksamheten ska förstärkas och bedrivas på flera ställen i staden.

Aktiv fritid, en trygg och utvecklande stad

God folkhälsa och en stimulerande fritid är viktigt. Vår skärgårdskommun och huvudort ska vara trygg och attraktiv för alla - gammal som ung. Stadens stöd till föreningslivet ska vara jämställt, så att alla får likvärdiga förutsättningar att utöva sina idrotter, kultur och intressen.

Lägret ska utvecklas som en mötesplats för alla, oavsett ålder, och i dialog med invånare.

En ny lekplats ska byggas. Ett helhetsgrepp ska tas. Utemiljön ska upplevas säker. Vi vill undersöka möjligheterna att använda en interaktiv trygghetskarta, där medborgare kan rapportera platser som upplevs otrygga. Gatu- och parkbelysningen ska förbättras. Motion och rörelse ska uppmuntras genom välskött samt interaktivt upplysta motionsspår, och säkra lekplatser. Scouternas verksamhet ska stödjas genom att verka för en föreningslokal på Eriksö. Ett idrotts- och fritidspolitiskt program ska tas fram i dialog med föreningarna för att stödja ett aktivt föreningsliv för alla. Vi vill utveckla gång- och cykelväg till Bogesund och verka för ökad lokal busstrafik mellan kommundelarna (speciellt Karlsudd, Rindö och Resarö) för att underlätta för fler att ta sig till olika platser. Vi vill ge kulturfrågorna bättre status och se över den politiska organisationen samt ekonomin för detta. Ytterligare en konstgräsplan ska anläggas i kommunen. Vi vill energieffektivisera ishallen och förlänga säsongen och se över hur hallen kan nyttjas sommartid. Vi ska medverka till att skapa fler fritidsbåtsplatser för våra invånare.

Bra och trygga kommunikationer både på land och vatten

Möjligheter att färdas på ett säkert, effektivt och tryggt sätt inom samt till och från staden ska förbättras. Det ska vara lätt att pendla till och från sysselsättning och bostad inom kommunen och utanför. Vi verkar för utökad kollektivtrafik året runt på land och vatten, regionalt och lokalt. Cykel- och promenadstaden Vaxholm ska utvecklas. Vi vill genomföra gång-, cykel- och bymiljöväg utmed Rindövägen, gång- och cykelväg utmed Överbyvägen, från Kullön till Söderfjärdsskolan och till Bogesunds slott.



Snabba pendelbåtar från Rindö, Vaxön och Resarö till Stockholm ska utredas. Fler cykel- och mopedparkeringar under tak i anslutning till kollektivtrafik ska inrättas. Vi ska fortsätta att verka för cykelväg till Arninge. Trafiksäkerheten med lågfartsområden måste utredas och tillskapas vid våra skolor. Vår strävan är att trafikplats Engarn skall genomföras så snart som möjligt. Bilpooler och lånecykelsystem ska uppmuntras. Vi ska verka för fler pendlingsparkeringar i närheten av busshållplatser.

Målområden och övergripande finansiella mål

Enligt kommunallagen (2017:725) ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. Mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ska finnas. Dessa ska omfatta både kommunens ekonomi och verksamhet. Ekonomisk hushållning innebär att kommunen både ska ha ändamålsenliga verksamheter med hög kvalitet och ett positivt ekonomiskt resultat över en längre period.

Målområden

Med utgångspunkt från Vaxholms stads vision har kommunfullmäktige tidigare fastställt tre övergripande målområden: kvalitet, livsmiljö och ekonomi. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att dessa målområden kvarstår. Områdena kvalitet och livsmiljö omfattar verksamheternas resultat medan området ekonomi omfattar insatta resurser. Dessa båda perspektiv utgör grunden för bedömning av god ekonomisk hushållning.

MÅLOMRÅDEN

KVALITET

Vaxholms stads verksamheter har god kvalitet i enlighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Kommunen ger god service som kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande.

LIVSMILJÖ

Vaxholms stad erbjuder en attraktiv livsmiljö där kommunen tillgodoser mänskliga behov inom ramen för jordens resurser. Livsmiljö omfattar både social- och ekologisk hållbarhet.

EKONOMI

Vaxholms stad har en god ekonomi i balans. Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

Övergripande finansiella mål

Vaxholms stad har även tre *övergripande finansiella mål* som ingår i målområdet ekonomi:

- Budgetavvikelsen ska inte vara negativ,
- Resultat i procent av skatteintäkterna ska uppgå till minst 2 procent,
- Kommunens soliditet ska inte understiga 35 procent.

Kommunstyrelsen och nämndernas strategiska mål och indikatorer

Kommunstyrelsen och nämnderna ska i sina yttranden till mål och budget fastställa **strategiska mål inom respektive målområde** som övergripande beskriver vad verksamheterna ska prioritera under den kommande treårsperioden. Målen ska uttrycka antingen ett önskat framtida tillstånd hur verksamheten är och genomförs eller ett önskat resultat som ger värde till invånare, mottagare eller samhälle.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska vidare föreslå ett antal indikatorer kopplade respektive mål med föreslagna målvärden som signalerar om staden är på rätt väg mot att uppnå målen.

Indikatorerna visar också vilken inriktning nämnden väljer att fokusera på inom de ofta breda strategiska målen. Indikatorernas utfall används för att bedöma måluppfyllelse, och i slutändan om kommunen har god ekonomisk hushållning. Se också beskrivning om mål- och resultatstyrning på sid 6.

- Till varje mål ska 1-3 indikatorer föreslås (undantagsvis 4).
- Indikatorerna ska i första hand vara externt jämförbara.
- Målvärdet ska vara realistiskt att uppnå givet de resurser som står till förfogande och kunna motiveras.

För att följa upp målen kan indikatorerna kompletteras med kvalitativa bedömningsunderlag, men dessa ingår ej vid bedömning om god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska också i yttrandet till mål och budget **beskrivna vilka områden som kommer att prioriteras och vara i fokus** i arbetet mot målen under perioden.

För att följa upp kvaliteten utifrån hela uppdraget kan nämnden besluta om ytterligare nyckeltal som följs upp parallellt med målstyrningen, samt andra typer av uppföljningar som även kan vara kvalitativa.

Upphandlingsplan

Kommunstyrelsen och nämnderna ska också i samband med detaljbudget anta en upphandlingsplan för åren 2022-2024. Planen ska ange nämndens behov av att upphandla eller avropa varor och tjänster dels utifrån att befintliga avtal går ut och dels behov av nya upphandlingar eller avrop till följd av verksamhetsförändringar.

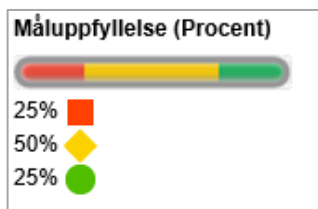
Bedömning av måluppfyllelse

I de två tertialrapporterna samt i årsredovisningen gör kommunstyrelsen och respektive nämnd en uppföljning av sin måluppfyllelse. Målen följs upp genom att nämnden redovisar resultat för indikatorer samt beskriver arbetet inom prioriterade fokusområden och specifika insatser. Bedömningen av måluppfyllelsen sker för respektive indikator enligt en trafikljusmodell. Se ruta nedan. För indikatorer som mäter ekonomisk avvikelse har en gräns mellan gult och rött satts vid 2 procents negativ avvikelse.

Så här visas måluppfyllelsen för indikatorerna

- **Målvärdet är uppnått**
*Resultatet är uppnått,
och...
resultatet är externt jämförbart*
- ◆ **Målvärdet är på väg att uppnås**
*Resultatet är minst 85 procent av målnivån
eller...
resultatet är uppfyllt men är inte externt jämförbart*
- **Målvärdet är inte uppnått**
Resultatet är lägre än 85 procent av målnivån

En sammanställning av andel indikatorer av respektive färg visas för respektive mål.



Exempel på fördelning av indikatorers måluppfyllelse.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning

För att kunna bedöma måluppfyllelse för respektive målområde aggregeras måluppfyllelsen för nämndernas mål inom området, vilket illustreras med ett cirkeldiagram. Diagrammet bygger på medelvärde för respektive grad av måluppfyllelse (färg). Antalet indikatorer till respektive mål påverkar inte.

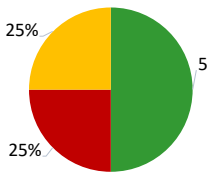
Målområde	Mål	Indikator
Livsmiljö 	Vaxholm är socialt hållbart	● Nöjd Region-Index (NRI)
	Vaxholm är ekologiskt hållbart	◆ Avlopp som får godkänt vid inventering, andel (%)
	Insamlat matavfall (kg/inv)	■

Bild: Exempel som illustrerar hur aggregering av måluppfyllelse sker från indikatorernas utfall till måluppfyllelse för målområdet.

De övergripande finansiella målen ingår i målområdet ekonomi och dess måluppfyllelse aggregeras tillsammans med kommunstyrelsens och nämndernas mål till en sammanfattande bild av måluppfyllelsen inom området.

Vaxholms stad bedömer att kommunen har god ekonomisk hushållning om:

- mer än 50 procent av den aggregerade måluppfyllelsen visar *uppfylld* (grönt) eller *på väg att uppfyllas* (gult) inom **alla** tre målområdena.

Samhällsekonomiska förutsättningar

Samhällsekonomin

Prognosen för den svenska konjunkturen visar en markant förbättring 2021. I hög grad är dock utvecklingen såväl i Sverige som globalt betingad av pandemin; hur smittspridningen utvecklas, hur det går med vaccinationerna och vilka restriktioner som kommer att gälla.

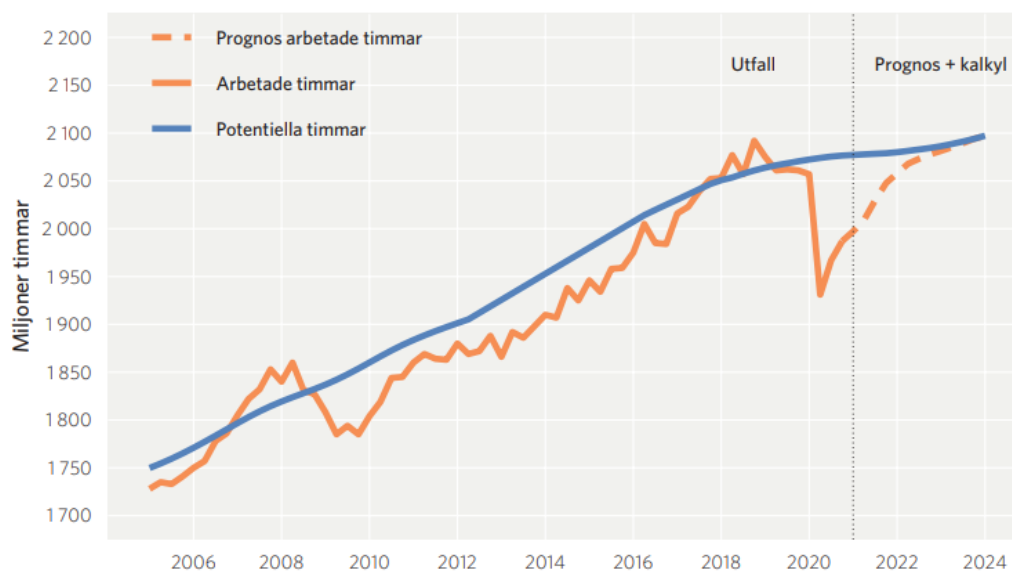
BNP antas stiga allt snabbare under andra halvåret i år, då restriktionerna antas bli mildare och smittspridningen lägre. En stor del av återhämtningen för antalet arbetade timmar återstår dock vid årets slut. Men även nästa år beräknas hög tillväxt för såväl produktionen som timmarna. Återhämtningen i antalet sysselsatta förutsätts dock bli mer utdragen. Arbetslösheten antas därmed förbli hög i flera år.

De svenska offentliga finanserna förblir starka också efter pandemin, trots lågkonjunkturen och omfattande krisåtgärder. Detta innebär att det finanspolitiska utrymmet i mindre grad än i många andra länder begränsas av det senaste årets utveckling; större skuldökningar syns i vår omvärld.

Det kommunala skatteunderlaget återhämtas i år och nästa år men i år dämpas förstärkningen av skattebasen i reala termer av höga prisökningar.

Diagram 3 • Utdragen återhämtning för arbetade timmar

Miljoner timmar per kvartal



Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Kommunernas ekonomi

Pandemiåret 2020 slutade med ett rekordhøgt resultat för kommunsektorn. Bidragande var stora tillfälliga statsbidrag och en skatteunderlagsutveckling som inte blev lika svag som förväntat. Samtidigt verkar pandemins stora påverkan på vissa verksamheter inte satt lika stora avtryck i kostnaderna. Verksamhet har bedrivits på annorlunda sätt, men till ungefär samma kostnad. Stora merkostnader har kompensats med statsbidrag. En bra skatteunderlagsutveckling de närmaste åren gör att den kommunala ekonomin ser relativt ljus ut. Men i och med att pandemin har ett

fortsatt grepp om samhället och därmed de kommunala verksamheterna är det svårare än vanligt att sia om de närmaste åren, och vad en återgång till en mer normal verksamhet kan innebära för kostnaderna.

Pandemi och rekordresultat – hur är det möjligt?

Ett omtumlande 2020 slutade något överraskande i ett rekordhøgt resultat för kommunsektorn. De samhällsekonomiska förutsättningarna såg svåra ut innan året började och allt pekade mot att såväl kostnaderna som intäkterna skulle utvecklas svagt. När sedan pandemin slog till påverkade det många verksamheter och det var i princip omöjligt att gissa vilka ekonomiska konsekvenser allt detta sammantaget skulle få. En av effekterna var att verksamheter fick stängas, såsom dagverksamhet, öppen fritidsverksamhet och kulturverksamhet. I andra verksamheter minskade efterfrågan. I äldreomsorgen blev antalet nya brukare betydligt färre än vanligt. Nyttjande av skolbarnsomsorg minskade på grund av en hög sjukfrånvaro bland barnen kombinerat med att många föräldrar arbetade hemifrån. Den lägre omfattningen av verksamhet är en förklaring bakom de höga resultaten, även om nedgången har varit betydligt mindre dramatisk än vad man kunnat tro. Omsorgen drabbades samtidigt av stora merkostnader för att hantera pandemin, men dessa täcktes i stor utsträckning av statsbidrag. Samtidigt kompenseras kommunerna ytterligare när inte bara merkostnader för sjuklöner täcktes av statsbidrag, utan också hela sjuklönekostnaden under en period. I vilken utsträckning de riktade statsbidragen för att hantera pandemin bidragit till det höga resultatet går inte att säga säkert eftersom de faktiska covidrelaterade merkostnaderna i omsorgen inte har kunnat beräknats.

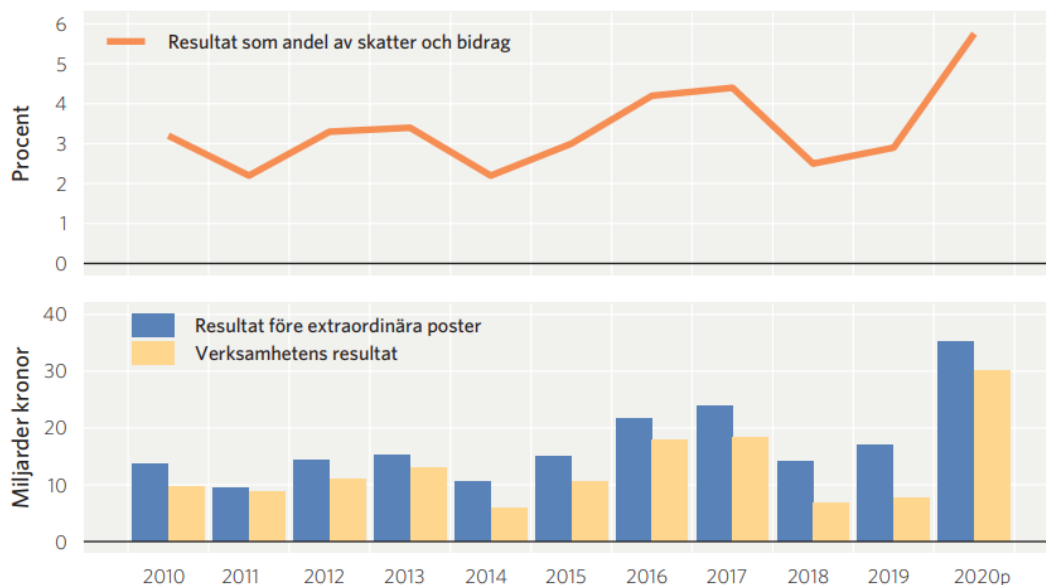
En viktig orsak bakom det goda resultatet är att ökningen av det generella statsbidraget tog höjd för en utveckling av skatteunderlaget som inte alls verkar bli lika illa som regeringen och andra trodde under våren 2020. Inför 2020 hade de generella statsbidragen höjts med 3,5 miljarder kronor jämfört med 2019. Övriga höjningar av anslaget var omföringar och regleringar, som inte påverkade kommunernas ekonomiska utrymme. Under året tillkom sedan knappt 19 miljarder i generella statsbidrag, dvs. en höjning med mer än 22 miljarder mellan 2019 och 2020.

Verksamhetens resultat för 2020 blev 30 miljarder kronor. De finansiella posterna bidrog med ytterligare 5 miljarder, vilket var en kraftig försämring mot det osedvanligt höga beloppet 2019. Årets resultat hamnade därmed på drygt 35 miljarder enligt de preliminära räkenskaperna. Överskottet motsvarar 5,7 procent av skatter och generella statsbidrag.



Diagram 4 • Kommunernas resultat efter finansiella poster

Miljarder kronor respektive procent av skatter och bidrag



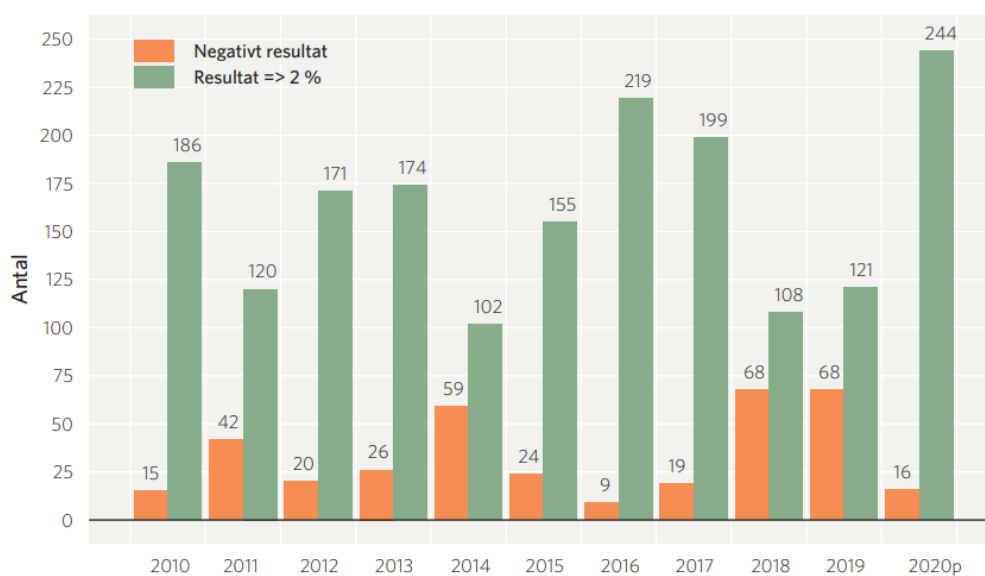
Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Få med underskott 2020

Endast 16 kommuner hade ett negativt resultat 2020 enligt de preliminära boksluten. 244 kommuner hade ett resultat som översteg 2 procent av skatter och generella statsbidrag och i 107 kommuner översteg resultatet 5 procent.

Diagram 5 • Antal kommuner med negativa resultat samt med resultat > 2 procent av skatter och generella statsbidrag

Antal



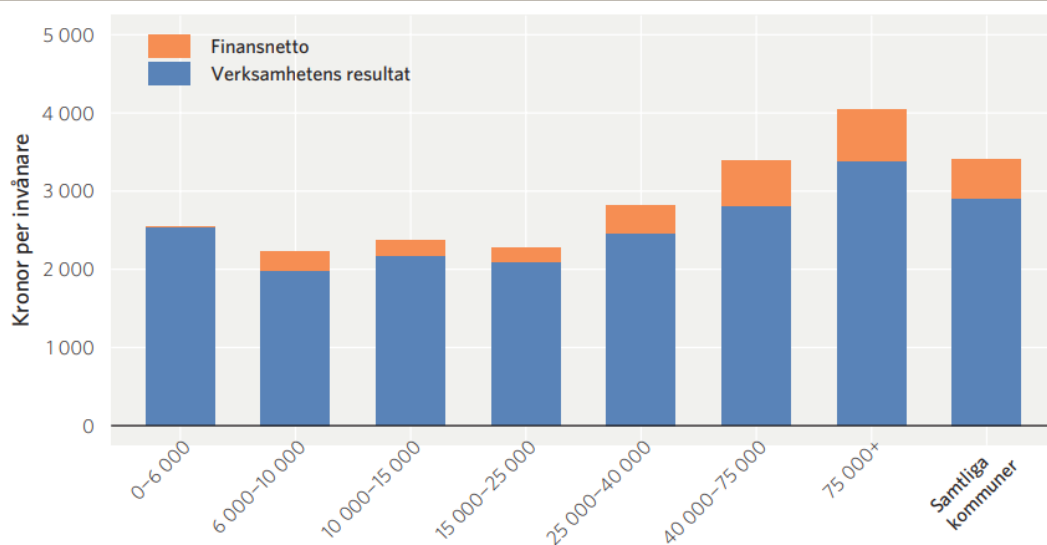
Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.



Storstäderna med kringliggande kommuner hade en generellt högre resultatnivå än genomsnittet under 2020. Det preliminära resultatet som andel av skatter och generella statsbidrag var för dessa kommuner genomsnitt nästan 8 procent medan det för landsbygdskommunerna var drygt 3 procent. Uppdelat på kommunstorlek kan samma mönster noteras. Det preliminära resultatet är märkbart bättre i de största kommunerna.

Diagram 6 • Verksamhetens resultat och finansnetto 2020, efter kommunstorlek

Kronor/invånare



Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Slutsatsen från Ekonomirapporten oktober 2020 som SKR publicerar är att en stor del av skillnaden mellan små och stora kommuners resultat förklaras av finansnettot samt rea- och exploateringsintäkterna bekräftas till viss del även 2020. Då de sistnämnda inte framgår av det preliminära bokslutet får vi nöja oss med att konstatera att finansnettot bidragit till de större kommunernas resultatmässiga försprång.



Vaxholms stads ekonomiska förutsättningar

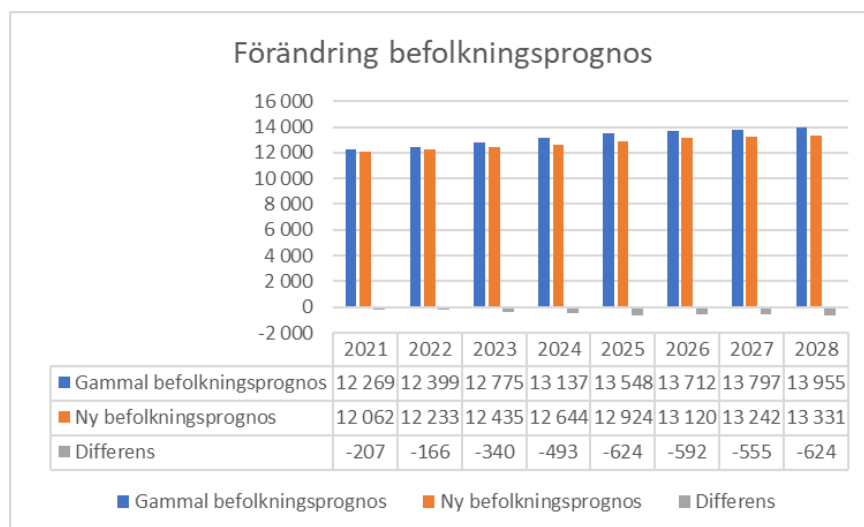
Befolkningsprognos

Förändringen av befolkningstakten är en viktig information för planering av kommunens utveckling och kommande behov av dess verksamheter. Förutom detta är också befolkningsutvecklingen en viktig faktor i beräkningen av skatteintäkten. Prognosen kommer från företaget Statisticon och bygger på historiska data och utveckling utifrån befintlig befolkning.

Befolkningsprognos	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Statisticon	11 886	12 062	12 233	12 435	12 644	12 924	13 120	13 242	13 331

Befolkningsprognos	2020 utfall antal (andel %)	2028 prognos antal (andel %)	2020–2028 Förändring %
0–5	668 (5,6%)	787 (5,9%)	17,8%
6–15	1 743 (14,7%)	1 612 (12,1%)	-7,5%
16–18	550 (4,6%)	520 (3,9%)	-5,5%
19–64	6 335 (53,3%)	7 084 (53,1%)	11,8%
65–79	2 070 (17,4%)	2 220 (16,7%)	7,2%
80+	520 (4,4%)	1 108 (8,3%)	113,1%
Summa	11 886	13 331	12,2%

En jämförelse mellan den gamla och den nya befolkningsprognosen visar på att utvecklingen av befolkningsantalet förväntas bli lägre. Anledningen är att byggnationer och exploateringar, både kommunala och privata tar längre tid än planerat. Coronapandemin har även medfört att fler flyttar ut från Stockholm, barnafödandet och immigration minskar. I den nya befolkningsprognosen förväntas Vaxholm ha 13 331 invånare år 2028 vilket är 624 invånare färre jämfört med föregående prognos.



Befolkningsprognosens effekter på barn- och utbildningsnämndens verksamhetslokaler

Anledningen till att ekonomienheten väljer att skriva ett avsnitt om detta är flera.

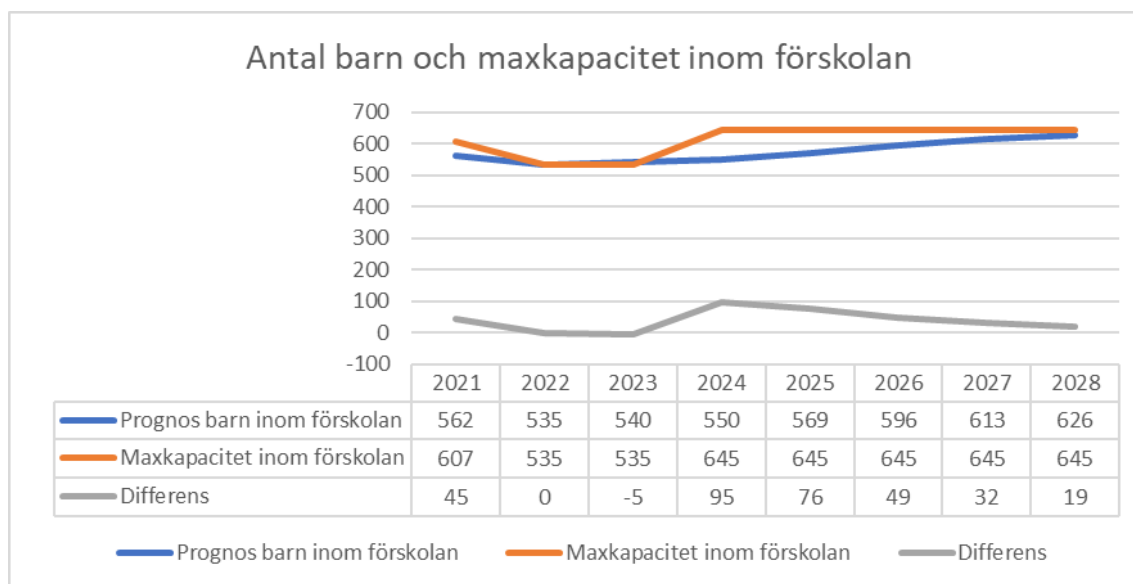
Förskoleverksamheten har haft ekonomiska problem de senaste åren framförallt med anledning av överkapacitet i sina lokaler. Dagens problem inom förskolan är morgondagens problem inom skolan och vi ser i våra prognoser att antalet elever förväntas minska i grundskoleverksamheten.

Kommunen kommer att vara tvungen att hantera viktiga beslut för att anpassa verksamheten till förändrade kapacitetsbehov. Det finns osäkerheter i befolkningsprognosen och kommunen planerar för stora investeringar de kommande åren. Den sista anledningen är att Vaxholm redan har högre kostnader inom förskolan och skolan jämfört med övriga Stockholmskommuner vilket innebär att vi behöver öka vårt fokus på dessa verksamheter för en ökad kostnadskontroll.

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten har under flera år behövt hantera ett minskande barnantal. När barnantalet minskar så minskar även förskolornas intäkter som baseras på ett grundbelopp per barn. Att det blir några färre barn här och där minskar inte förskolornas kostnader i proportion till intäktsbortfallet. Lokalerna kostar lika mycket och man behöver ha en grundbemanning även när barnantalet sjunker. För att hantera volymförändringar behöver kommunen ta ett helhetsgrepp över hela verksamheten där även de privata utförarnas platskapacitet tas med i planeringen. Barn- och utbildningsnämnden beslutade om att avveckla Båtens förskola under föregående år och Ytterby förskola under innevarande år för att anpassa verksamheterna utifrån det befintliga behovet.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om en reviderad lokalförsörjningsplan varje år i samband med att kommunen får in en ny befolkningsprognos. I skrivande stund har inte barn- och utbildningsnämnden fattat beslut om lokalförsörjningsplanen men ekonomienheten har som underlag till framtagandet av ramärendet tagit del av rapporten i förhand. Nedan är en tabell på prognostiserad antal barn i kommunen och maxkapacitet i antal platser inklusive de privata utförarna.



Barn- och utbildningsnämndens behovsbeskrivning är att en ny förskola behövs år 2024 för att uppfylla platsgarantin. Vi har därmed räknat med en ny förskola på Vaxön på sex avdelningar och plats för 110 barn 2024. Med en ny förskola uppfyller vi platsgarantin i många år framåt. De första

4-5 åren kommer kommunen att ha en överkapacitet vilket kommer att innebära ekonomiska svårigheter.

Kommunen har potentiella möjligheter till olika vägval för att hantera platsbehovet de kommande åren varav byggnation av en ny förskola 2024 på Vaxön är ett utav dem. Vi vill understryka det att dem alternativa potentiella vägvalen som ekonomifunktionen skriver om i stycket nedan inte är utredda och konsekvensbedömda av barn- och utbildningsnämnden. Ekonomifunktionen har identifierat dessa möjligheter för att minska de ekonomiska riskerna med överkapacitet samtidigt som kommunen uppfyller kraven på platsgaranti.

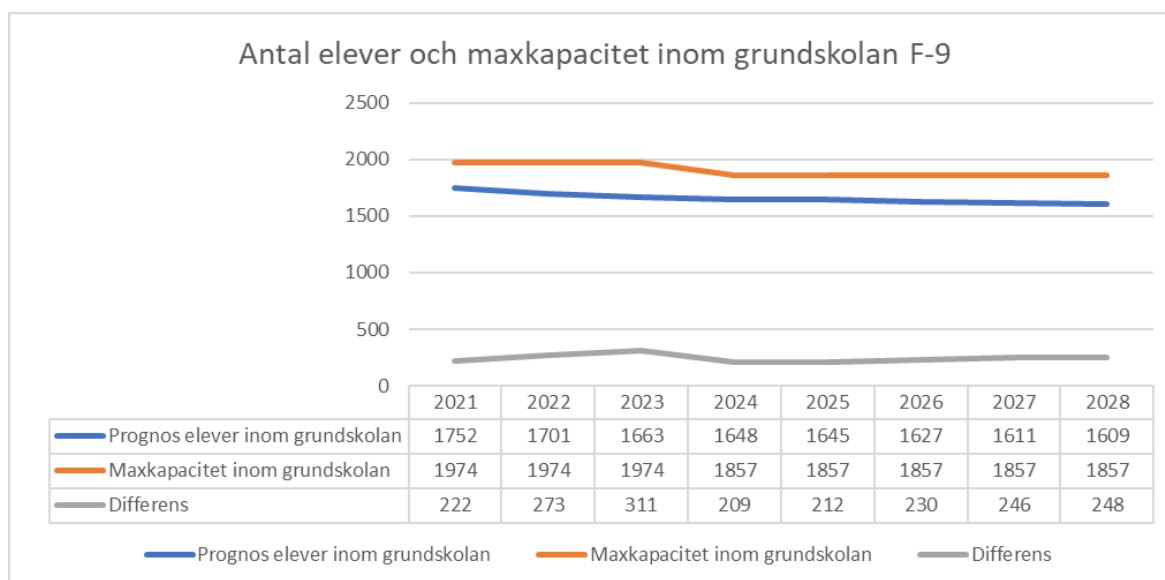
- En möjlighet är att göra om i befintliga lokaler på Överby förskola för att utöka antalet platser med cirka 12.
- Blynäsvikens förskola har idag en språkavdelning som håller nere kapaciteten i förskolan. Om kommunen väljer att avveckla språkavdelningen och i stället tillgodose behoven på annat sätt för dessa barn kan Blynäsvikens kapacitet öka med cirka 12 platser.
- Lokalerna på Ullbergsska gården kan potentiellt åter tas i bruk med en kapacitet på cirka 12 platser.
- Utegrupper införs.
- Antal barn i befintliga avdelningar utökas under en period för att hantera kapacitetsbehov.

Dessa åtgärder skulle potentiellt kunna innebära att en byggnation av en ny förskola på Vaxön flyttas fram i tiden. En tidsvinst skulle innebära att vi får reda på vilka sorts människor som flyttar in i bostäderna innan vi beslutar om att bygga en förskola. Anledningen till att ekonomienheten väljer att resonera kring alternativa vägar har att göra med osäkerheterna i befolkningsprognosen. En prognos är en prognos och utfallet kan vara något annat vilket har visat sig under de senaste åren till förskoleverksamhetens nackdel. Ökningen av antalet barn är framförallt kopplat till planerade byggnationerna på Norrberget, Rindö hamn och Resarö mitt.

Grundskoleverksamheten

Dagens problem i förskolan med för få barn i förhållande till kapaciteten är morgondagens problem i grundskoleverksamheten. Under de senaste åren har kommunen fått hantera en tillfällig topp i Kronängsskolan genom att bygga om Kores fastighetslokaler. En annan fråga som kommunen har hanterat handlade om överkapaciteten i F-6 och Rindö skola. Resultatet blev att kommunen införde blandklasser i Rindö skola och köpte upp marken som skolan står på.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar om en reviderad lokalförsörjningsplan varje år i samband med att kommunen får in en ny befolkningsprognos. I skrivande stund har inte barn- och utbildningsnämnden fattat beslut om lokalförsörjningsplanen men ekonomienheten har som underlag till framtagandet av ramärendet tagit del av rapporten i förhand. Nedan är en tabell på prognostiserad antal elever i kommunen och maxkapacitet i antal platser inklusive de privata utförarna.



Anledningen till att maxkapaciteten sjunker från 1 974 platser till 1 857 platser år 2024 är för att Kronängsskolan inte har behov av Kores lokaler enligt barn- och utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan.

Kommunen har stora överkapacitetssiffror inom grundskoleverksamheten. I prognosen räknar vi med att alla elever som är bosatta i Vaxholm också väljer att gå i skolan i Vaxholm. Verkligheten är egentligen något annat. Vi har elever från Vaxholm som väljer att gå i skolor utanför kommunen och vi har elever från andra kommuner, framförallt Österåker, som väljer att gå i Vaxholms skolor. I skrivande stund tar Vaxholm emot ca 80 elever från andra kommuner och skickar över ca 160 elever till andra kommuner. Nettot av detta blir att Vaxholm förlorar ca 80 elever till andra kommuner. Om vi antar att samma relation fortsätter de kommande åren så kommer överkapaciteten vara ca 80 platser högre jämfört med vad diagrammet ovan redovisar. Ca 65 av de 80 elever från andra kommuner som väljer att gå i Vaxholms skolor kommer från Österåkers kommun, mer specifikt Svinninge. Österåker har en pågående detaljplan för att möjliggöra en skolbyggnation på Svinninge. Detaljplanen är i samrådsskedet och det kommer förmodligen ta flera år innan det står en ny skola på plats men när det väl gör det kommer Vaxholm sannolikt tappa många elever och därmed öka överkapaciteten ytterligare.

Kommunen har två stora investeringar framför sig i Vaxö skola och Resarö skola. Dessa investeringar kommer inte innebära någon kapacitetsökning utan det tillkommande kostnaderna kommer att fördelas på befintliga elever. Vi har en befolkningsprognos som visar på minskat behov av elevplatser jämfört med föregående befolkningsprognos. Exploateringsenheten jobbar just nu med att planera inför om- och tillbyggnationerna på Vaxö och Resarö skola. Inom en snar framtid kommer vi till den delen i byggprocessen då allt underlag ska skickas till en "kalkylator" som räknar på vad det kommer att kosta att bygga detta. Det är inte osannolikt att kalkylatorn räknar ut att bygget kommer att kosta mer än de schabloner vi har räknat med i budgeten. Om elevantalet går ned som det ser ut i befolkningsprognosen och kostnaderna går upp så är det inte uteslutet enligt ekonomienheten att vi får ta ett omtag på dessa projekt för att säkerställa att inte allt för stor del av grundbeloppet går till lokalkostnader.

Rättsprocess mot byggtreprenör

Rättegången i tingsrätten för tvistemål med en av byggtreprenören till Campus idrottshall inleddes 2018 och har avslutats. Domen från tingsrätten förkunnades i juni 2019, med utfall till stadens fördel. Tingsrättens dom har överklagats och fått prövningstillstånd i hovrätten. Utfallet av domen kan få resultatpåverkande effekter på stadens ekonomi. Rättegången i hovrätten förväntas genomföras under 2022.

Osäkerheter i investeringsbudgeten

Vaxholm planerar att investera för cirka 650 mnkr mellan 2021-2028 i långsiktiga investeringar. Till det kan adderas cirka 300 mnkr som nämnderna förväntas spendera i så kallade löpande investeringar.

Det finns osäkerheter i kommunens långsiktiga investeringsbudget. Särskilt boende, Vaxö skola, Resarö skola, Rindö skola, förskola på Vaxön och ishallen är exempel på investeringar som inte är färdigprojekterade och kalkylerade. I kajprojektets budget har vi räknat med att få de bidrag vi har sökt men det finns osäkerheter även i det. De angivna budgetbeloppen är endast tidiga uppskattningar som baseras på schabloner och nyckeltal som kan förändras. Därefter ska det upphandlas och då kan det förändras igen. Vi har också exempel från tidigare byggprojekt som har blivit dyrare än beräknat under den pågående byggnationen. Det verkar snarare vara regel än undantag att oförutsedda saker dyker upp under en pågående byggnation vilket driver upp kostnaderna.

De utmaningar vi står inför i våra byggprojekt är inte något unikt för Vaxholm. Det är många andra kommuner som har liknande utmaningar och byggprojekt som skenar i väg i kostnader. I april månad anordnade Sollentuna- och Uppsala kommun tillsammans med Kommuninvest och SKR en workshop om nyproduktion av välfärdsfastigheter. Flera tjänstepersoner deltog i workshopen från Vaxholm. Vi fick veta att Sollentuna och Uppsala också har stora utmaningar med sina investeringsprojekt. En utmaning som de talade om var kopplat till att de bygger för sällan. När man bygger för sällan lyckas man inte samla på sig kompetens, rutiner och en massa annat som behövs för ett effektivt byggande. Sollentuna är mycket större än Vaxholm och Uppsala är mycket större än Sollentuna. Om dessa kommuner anser att de bygger för sällan för att samla på sig tillräckligt med kompetens och rutiner för ett effektivt byggande hur kan man då sammanfatta Vaxholms förutsättningar som bygger en bråkdel jämfört med dessa kommuner? Vaxholm bygger också för sällan för att skapa kompetens och rutiner för ett effektivt byggande men ändå tillräckligt mycket och för tillräckligt stora belopp för att skapa risker i ekonomin. Trots riskerna kommer vi ibland inte undan att bygga nytt. Kommunen behöver fortsätta jobba med att öka fokuset på effektivt och ändamålsenligt byggande samt ekonomistyrningen i investeringsprojekten.



Lön- och prisutveckling

Utsikterna för hur lön- och prisutvecklingen kommer att ske är väldigt osäkert. Uppräkningen som har använts i budgetberäkningen är enbart ett grovt antagande men utgår i grunden från prognoser tagna från SKR. Den totala löne- och prisutvecklingen är en viktning mellan lön (70%) och pris (30%).

Lön- och prisutveckling	2022	2023	2024
Lön	2,30%	2,50%	3,00%
KPI	2,00%	2,10%	2,20%
Lön- och prisutveckling	2,21%	2,38%	2,76%

Effektivisering/ besparingsuppdrag	2022	2023	2024
Effektivisering/ besparingsuppdrag	0 %	-1,0 %	-1,0 %

Kapitaltjänstkostnader

Internräntan beräknas justeras ned till 2,0% från dagens nivå på 2,5%. Justeringen är inte genomförd i budgettabellerna nedan men planeras att göras till Mål- och budgetdokumentet i höst. Det innebär inte någon påverkan på kommunens ekonomi som helhet.



Budget

Driftbudget

Driftbudget (mnkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028
Kommunstyrelsen	-76,6	-80,3	-81,6	-82,6	-84,5	-86,3	-88,3	-90,8
Barn- och utbildningsnämnden	-352,5	-350,5	-354,1	-360,3	-371,2	-382,4	-395,2	-409,7
Socialnämnden	-192,7	-201,8	-207,6	-214,6	-228,1	-241,9	-251,5	-260,4
Nämnden för teknik, fritid och kultur	-55,3	-54,7	-56,9	-62,1	-67,9	-72,3	-75,5	-75,3
Stadsbyggnadsnämnden	-7,4	-8,2	-6,8	-6,9	-7,1	-7,3	-7,5	-7,7
Summa	-684,4	-695,4	-706,9	-726,5	-758,7	-790,1	-818,0	-843,9
Finansansvaret	704,1	735,8	743,6	765,4	791,1	832,9	870,2	901,8
Årets resultat	19,7	40,4	36,7	38,9	32,4	42,8	52,2	57,9
Årets resultat i (%) av skatter och bidrag	2,8%	5,5%	4,9%	5,0%	4,0%	5,1%	5,9%	6,3%

Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Kommunen har valt att förlänga den ekonomiska horisonten med en kalkyl på ytterligare fyra år för att ge en indikation på stadens ekonomiska utveckling på längre sikt. Kostnader för tillkommande investeringar, omräknat i kapitaltjänstkostnader, är medräknat i driftbudgeten.

Driftbudgeten innehåller även ett effektivisering/besparingsuppdrag på 1% 2023 och 2024.

Procentuell förändring per nämnd

Procentuell förändring (%)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028
Kommunstyrelsen	-0,8%	4,8%	1,6%	1,2%	2,3%	2,1%	2,4%	2,9%
Barn- och utbildningsnämnden	-0,1%	-0,6%	1,0%	1,8%	3,0%	3,0%	3,3%	3,7%
Socialnämnden	3,2%	4,7%	2,9%	3,4%	6,3%	6,1%	4,0%	3,5%
Nämnden för teknik, fritid och kultur	8,6%	-1,1%	4,1%	9,1%	9,4%	6,4%	4,6%	-0,3%
Stadsbyggnadsnämnden	26,7%	9,8%	-17,2%	1,7%	2,8%	2,8%	2,9%	2,9%
Summa	1,6%	1,6%	1,7%	2,8%	4,4%	4,1%	3,5%	3,2%
Finansansvaret	2,2%	4,5%	1,1%	2,9%	3,4%	5,3%	4,5%	3,6%

Satsningar 2022

Kommunstyrelsen

- Pris- och lönekompensation
- Ökade kostnader för valet
- Kulturmiljöprogram och arkitekturpolicy
- Ökade kostnader för personalomkostnadspålägget PO
- Handelsutredning
- Medborgardialog
- Flytt av GIS-samordnare från SBN till KS
- Tillgänglighetsanpassning av dokument på webben
- Demokratiberedning
- Utredningsmedel PLU
- Näringslivssatsning
- Löneglidningar

Barn- och utbildningsnämnden

- Pris- och lönekompensation
- Volymjustering
- Sänkta avgifter till kulturskolan
- Ökade kostnader för personalomkostnadspålägget PO
- Ökade kostnader för KCNO
- Ökade kostnader för SFI

Satsningen på digital skolutveckling på 3 mnkr och ekologisk skolmat 0,5 mnkr ligger med i den ingående budgeten från 2021 och kvarstår därmed även under 2022.

Socialnämnden

- Volymförändringar
- Pris- och lönekompensation
- Ökade kostnader ekonomiskt bistånd
- Ökade kostnader för personalomkostnadspålägget PO

Nämnden för teknik, fritid och kultur

- Pris- och lönekompensation
- Avetableringskostnader för paviljonger
- Engarn infartsparkering
- Ökade kostnader för personalomkostnadspålägget PO

Stadsbyggnadsnämnden

- Pris- och lönekompensation
- Fortsatt två temporära tillsynshandläggare
- Ökade nämndkostnader
- Utökning av tjänst
- Fortbildning
- Kompensation för fel självfinansieringsgrad
- Ökade kostnader för personalomkostnadspålägget PO



Finansansvaret

Finansansvaret (mnkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028
Skatter och generella statsbidrag								
Skatteintäkter	727,7	764,3	777,8	805,8	843,4	884,1	927,7	976,8
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	-82,9	-82,0	-68,9	-67,6	-69,1	-69,4	-72,0	-82,1
Kostnadsutjämningsbidrag	18,0	20,0	10,4	10,0	5,9	11,5	10,9	8,3
Regleringsbidrag/-avgift	35,7	27,8	19,3	16,7	13,3	9,9	6,4	2,4
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämningsbidrag	-23,0	-22,5	-22,8	-23,1	-23,5	-24,0	-24,4	-24,7
Fastighetsavgift	28,3	29,2	30,4	31,6	32,8	34,2	35,5	36,9
Särskilt statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	706,0	736,8	746,3	773,2	802,8	846,3	884,2	917,6
Verksamhet								
Pensioner inkl löneskatt	-12,4	-13,9	-12,4	-14,9	-16,5	-16,9	-17,4	-17,8
Semesterlöneskuld	-1,0	-1,0	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,2	-1,2
Intern kapitaltjänst	16,8	16,3	16,4	16,5	16,6	16,7	16,8	16,9
Finansnetto	-5,3	-2,4	-5,6	-8,4	-10,7	-12,0	-12,3	-13,7
Summa	-1,9	-1,0	-2,6	-7,9	-11,7	-13,4	-14,0	-15,8
Summa Finans	704,1	735,8	743,6	765,4	791,1	832,9	870,2	901,8

Skatteintäkterna baseras på SKR:s prognos cirkulär 21020 samt egen befolkningsprognos. Under 2022 har vi räknat med tillfälliga statsbidrag på ca 4 mnkr som utgår 2023.

Utvecklingen av skatteintäkter och nettokostnader

Procentuell förändring (%)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028
Skatter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag	2,0%	4,4%	1,3%	3,6%	3,8%	5,4%	4,5%	3,8%
Nettokostnader	1,4%	1,5%	1,9%	3,5%	4,9%	4,3%	3,5%	3,3%
Nettoutveckling	0,6%	2,9%	-0,6%	0,1%	-1,1%	1,1%	0,9%	0,4%

För en långsiktigt hållbar ekonomi krävs det att nettokostnadsutvecklingen inte överstiger utvecklingen av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag över tid. I tabellen ovan ser man att nettokostnadsutvecklingen är högre år 2023 och 2025. Ser man över tid överstiger utvecklingen av skatter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag utvecklingen av nettokostnaderna.



Resultatbudget

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028
Verksamhetens intäkter	105,4	107,3	108,8	112,1	117,2	122,1	126,4	130,5
Verksamhetens kostnader	-741,3	-754,8	-765,0	-788,2	-824,3	-858,7	-889,1	-917,3
Avskrivningar och nedskrivningar	-43,5	-44,3	-44,9	-46,3	-48,4	-50,4	-52,2	-53,8
Verksamhetens nettokostnad	-679,4	-691,7	-701,1	-722,3	-755,5	-787,0	-814,8	-840,7
Skatteintäkter	727,7	764,3	777,8	805,8	843,4	884,1	927,7	976,8
Generella statsbidrag och utjämning	-21,7	-27,5	-31,6	-32,5	-40,6	-37,8	-43,5	-59,2
Verksamhetens resultat	26,6	45,1	45,2	50,9	47,3	59,3	69,4	76,8
Finansiella intäkter	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Finansiella kostnader	-8,3	-6,1	-10,0	-13,5	-16,4	-18,0	-18,7	-20,5
Resultat efter finansiella poster	19,8	40,4	36,7	38,9	32,4	42,8	52,2	57,9
Årets resultat	19,8	40,4	36,7	38,9	32,4	42,8	52,2	57,9

Resultatbudgeten i ovanstående tabell är delvis ett räkneexempel som är baserad på 2021 års budgetfördelning. I detaljbudgetarbetet kan nämnderna välja att budgetera sina intäkter och kostnader annorlunda så länge nettobudgeten stämmer.



Löpande investeringar

Löpande investeringar (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunstyrelsen				
IT	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Rådhuset		-3,0	-2,0	
Summa	-2,0	-5,0	-4,0	-2,0
Nämnden för teknik, fritid och kultur				
Gator och trafik	-6,8	-6,8	-6,8	-6,8
Fastighetsunderhåll och ombyggnad	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Hamnar, kajer	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Fritid	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Park och mark	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Klimatåtgärder	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Infartsparkering	-2,0			
Lekplatsinsats	-2,0			
Bredband	-1,0			
Markarbete scoutstuga	-2,0			
Parkering	-1,0			
VAD och väg ÅVC	-2,0			
Nytt bibliotekssystem	-0,3			
Slöjdsalar Rindö skola	-3,0			
Vaxö skola interiör ombyggnad	-3,5			
Konstgräs	-1,0			
Summa	-43,6	-25,8	-25,8	-25,8
Barn- och utbildningsnämnden				
Inventarier	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Summa	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Socialnämnden				
Digital utveckling	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Inventarier	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Miljöbil	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8



Stadsbyggnadsnämnden				
Digital utveckling	-0,2	-0,3		
Löpande investering	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Summa	-0,3	-0,4	-0,1	-0,1
Summa löpande investeringar	-49,2	-34,5	-33,2	-31,2

Långsiktiga investeringar

Långsiktiga investeringar (mnkr)	Ack utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	P2021-2028 Summa	Projektets prognos	Projektets kalkyl/budget
Särskilda boenden													
SÄBO 1 inkl garage	-1,4		-6,0	-39,0	-42,0	-40,0	-61,6				-188,6	-190,0	-190,0
Skolor													
Rindö skola									-38,3	-38,3	-76,5	-76,5	-76,5
Utbyggnad Vaxö skola	-4,4	-16,0	-1,5	-15,0	-8,1						-24,6	-29,0	-29,0
Resarö skola	-1,8	-1,0	-1,5	-10,0	-23,0	-3,7					-38,2	-40,0	-40,0
Förskolor													
Förskola Vaxön	-0,3		-0,2		-21,5	-20,0					-41,7	-42,0	-42,0
Övrigt													
Trafikåtgärder Resarö Mitt					-4,2	-20,0					-24,2	-24,2	-24,2
Engarn rondellen	-0,7	-2,0		-4,0	-2,0						-6,0	-6,7	-6,7
Kajen	-6,2	-10,0	-11,5	-30,0	-90,0	-76,0	-96,0	-71,2			-374,7	-380,9	-200,0
Kajen bidrag					12,0	36,0	30,4	38,4	64,1		180,9	180,9	
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder		-3,0	-1,5	-3,0							-4,5	-4,5	-6,0
Trafikåtgärder SÖF		-7,0	-2,0	-5,0							-7,0	-7,0	-7,0
Bibliotek		-9,0											
Ishall					-15,0	-30,0					-45,0	-45,0	-45,0
Summa investeringar		-48,0	-24,2	-106,0	-193,8	-153,7	-127,2	-32,8	25,8	-38,3	-650,0		
Finansiering		Budget 2020	Prognos 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	P2020-2027 Summa		
Summa exploatering		102,3	107,7	110,3	0,0	10,0	16,0	12,0	4,0	18,0	278,0		
Överlikvid		17,0	29,0	17,0	18,0	19,0	20,0	21,0	22,0	23,0	169,0		
Lån/amortering		-71,3	-112,5	-21,3	175,8	124,7	91,2	-0,2	-51,8	-2,8	203,1		
Summa finansiering		48,0	24,2	106,0	193,8	153,7	127,2	32,8	-25,8	38,3	650,0		
Lån		332,2	270,0	248,7	424,5	549,2	640,4	640,1	588,3	585,6			